

Лихачов А.А., магістр,
Юридичний факультет,
Дніпровський національний університет ім. О. Гончара, м. Дніпро
Науковий керівник: Юзікова Н.С., д.ю.н.

ТЕРОРИЗМ У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ

Закордонний досвід свідчить про поширення та сприяння більш широкому обміну необхідною інформацією щодо терористичних загроз між численними міжнародними організаціями. Залучення до міжнародного обміну інформацією є прийнятним для української превентивної антитерористичної діяльності. Це сприятиме своєчасному розпізнанню загроз, які з'явилася у зв'язку із розвитком сучасних технологій, активною міграцією та ризиками окремих радикально налаштованих громадян (серед яких значну частину посідають нелегальні мігранти або переселенці з різних країн).

Під транспортними злочинами слід розуміти передбачені кримінальним законодавством суспільно небезпечні діяння, що посягають на безпеку руху та експлуатації всіх видів механічного транспорту, а також магістрального трубопровідного транспорту.

Як відомо, у чинному кримінальному законодавстві міститься група норм, які передбачають відповідальність за злочинні посягання на безпеку руху і експлуатацію різних видів транспорту. У КК України законодавець виділяє їх в окремий розділ XI «Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту». Враховуючи все зростаючу проблему безпеки та експлуатації транспорту не можуть не виникати й питання посилення відповідальності за правопорушення у цій сфері діяльності, що закономірно пов'язано не тільки зі збільшенням строків покарання, звуженням меж санкцій статей кримінального закону, про що уже сказано деякими авторами а й удосконаленням систематизації різних видів правопорушень та індивідуалізацією вини конкретних правопорушників.

Найнебезпечнішою проблемою у транспортній сфері, як і у інших сферах сучасного світу, на мою думку, був і залишається тероризм.

11 вересня 2001 року в США відбулася серія найстрашніших терактів в історії. Цього дня 18 років тому 19 бойовиків "Аль-Каїди" захопили чотири пасажирські літаки. Два з них вони направили в хмарочоси Всесвітнього торгового центру в Нью-Йорку, ще один літак влетів в будівлю Пентагону. Четвертий літак розбився в Пенсильванії. Внаслідок серії терактів загинули 2977 осіб (не беручи до уваги терористів). Серед них пасажирів і члени екіпажу

захоплених літаків, люди, що перебували у зруйнованих будівлях або поблизу них, а також понад 400 співробітників рятувальних служб. Ще шість тисяч осіб були поранені.

У процесі кваліфікації злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту за об'єктивною стороною, слід керуватися тим, що аналізовані злочини характеризуються переважно трьома обов'язковими ознаками:

- 1) суспільно небезпечним діянням;
- 2) суспільно небезпечними наслідками;
- 3) причиновим зв'язком між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками.

Звідси, – більшість з таких злочинів сконструйовано як злочини з матеріальним складом. Це означає, що при кваліфікації злочинів необхідно встановити наявність не тільки суспільно небезпечного діяння (дії чи бездіяльності), а й суспільно небезпечних наслідків і причинового зв'язку між таким діянням і його наслідками.

На мою думку, висвітлену проблему необхідно кардинально та радикально вирішувати. Будь-який злочин, пов'язаний зі сферою транспорту несе дуже великі втрати, як, в першу чергу, людські життя, так і економічні та стратегічні збитки. Можна навести приклади, які прописані у Кримінальному Кодексі України, а саме: пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (ст. 277 КК); угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (ст. 278 КК); блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортних підприємств (ст. 279 КК); примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків (ст. 280 КК); порушення правил повітряних польотів (ст. 281 КК); порушення правил використання повітряного простору (ст. 282 КК); самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда (ст. 283 КК); незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК); порушення чинних на транспорті правил (ст. 291 КК); пошкодження об'єктів магістральних нафто-, газо- та нафтопродуктопроводів (ст. 292 КК). Скоєння будь-якого злочину з наведених вище прикладів, може, і, неодмінно призведе до дуже глобальних наслідків.

На суднах, поїздах, літаках посилити контроль за безпекою, наприклад, ввести окрему посадову особу, як члена екіпажу, яка буде відповідати безпосередньо за безпеку даного транспорту.

Тероризм, стає невід'ємною частиною політичних і економічних процесів в світі та представляє собою все більшу загрозу громадській і національній безпеці, із поодиноких проявів

перетворюється в масове явище. Проблема визначення чинників і рушійних сил постає тоді, коли нам потрібно розробити систему довгострокового запобігання терористичній загрозі. Тут знати, звідки походить загроза і чи є вона справді терористичною важливо. Те, що рівень впливу терористичної загрози на загальний рівень безпеки в Україні є достатньо низьким, свідчить скоріш не про ефективність контртерористичних заходів, а про природу самої загрози. Принаймні тих випадків, які ми реєструємо як терористичні атаки.

Таким чином, запобігання у майбутньому терористичним загрозам у транспортній сфері полягає у посиленні контролю за будь-якими транспортними перевезеннями, на вищому рівні професійну підготовку кадрів та служб безпеки, як окремих транспортних засобів так і компаній в цілому.

УДК 343.1 (043.2)

Майка К.О., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Ланцедова Ю. О., к.ю.н., доцент

ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВИХ ПРЕЗУМПЦІЙ В ПРОЦЕСІ ДОКАЗУВАННЯ

Завданнями кримінального процесуального права України у цілому та кримінального процесу зокрема є охорона прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, що беруть у ньому участь, а також швидке і повне розкриття злочинів.

Згідно з ст. 3 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини, їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, органів законодавчої і виконавчої влади, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Тому діяльність судів повинна бути направлена на захист прав і свобод людини і громадянина. Розглядаючи судові справи у повній відповідності з Конституцією і законами України, суди зобов'язані забезпечити рівність громадян перед законом і судом.

Під терміном «презумпція» (лат. *praesumptio*) розуміється припущення, що ґрунтується на ймовірності; або закріплене в законі припущення про існування певного факту, реальність якого